

ได้เวลา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

สงกรานต์เป็นวันขึ้นต้นปีใหม่ของชาวไทย แต่เดิมนี่เป็นวันขึ้นปีใหม่ พอวันขึ้นปีใหม่ เห็นใหม่ วันเวลามันหมุนไป วันเวลามันหมุนเวียนไป เราได้อะไรกันขึ้นมา? วันเวลานี้ซื้อสัตย์ มากนะ ถึงปีถึงเดือนมันหมุนของมันเป็นเวลาของมันไป เราต่างหาก เราเป็นจี๊ซ่าของกาลเวลา ถึงว่ามันสั่งได้หมดเลย ถึงเวลาตรุษเวลาสารทนี่เราต้องทำตามนั้น

นี่พูดถึงเรามองเพรียวยา เฉพาะเรื่องของกาลเวลา แต่ถ้ามองถึงว่าถึงตรุษถึงสารทเราทำ อย่างนั้น มันเป็นความกตัญญูของเรา เป็นความบุญกุศลของเรา กาลเวลานี้เป็นเครื่องกำหนด เหมือนที่พระพุทธเจ้าว่าไว้ “สัตว์ตาเดียว มีดกับสว่าง กินสัตว์โลกไปทั้งหมดเลย”

สัตว์โลกนี่โดนความมืดความสว่างกินไปตลอดเวลา เราเกิดมาแล้วก็ต้องอายุขัยต้องมาก ขึ้นไป ต้องโตขึ้นไป แล้วขึ้นไปแล้ว กาลเวลาของคน เห็นใหม่ ๑๐๐ ปี ๑๐๐ กว่าปีต้องตายไป มันซื้อสัตย์มาก มันบัญญัติไว้ แต่คนที่อยู่ในกาลเวลานั้นจะมีความสุขความทุกข์นั้นอีกอันหนึ่ง ความสุขความทุกข์กับอยู่ในกาลเวลานั้นก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง แต่เวลานี้มันจะนับของมันไปตลอดๆ

อย่างเช่นวันนี้ก็เหมือนกัน วันสงกรานต์ก็ครบรอบอีกหนึ่งปี เพราะกำหนดเป็นวัน สงกรานต์ขึ้นมา เราก็ต้องว่าทำบุญกุศลไป ไ้บุญกุศลอันนี้มันไม่เกี่ยวกับกาลเวลา กาลเวลา กำหนดนั้นเป็นสิ่งที่นับคำนวณเป็นเลขคณิตเฉยๆ คำนวณกันเฉยๆ ว่ากาลเวลาเป็นแค่วันแค่เดือน แค่นี้ แต่บุญกุศล คนที่มันตื่นอยู่ เห็นใหม่ คนตื่นอยู่ รู้อยู่ตลอดเวลาว่าความเป็นอยู่มันเห็นโลกไป เรื่อยเรื่อย ความเห็นโลกมากความรู้มาก กับคนหลับอยู่ คนที่ไม่เข้าใจ อยู่กับกาลเวลาก็ตื่นสนุกรื่น เริงไปอยู่กับเขาไปวันๆ หนึ่ง วันคืนล่วงไปๆ ชีวิตนี้ก็สิ้นไป

แต่คนตื่นอยู่แสวงหาความดีของเรา สิ่งที่ได้กาลเวลาอันนี้มาเพราะบุญกุศลพามา เราเกิดเป็นมนุษย์ ๑๐๐ ปีของมนุษย์ ภพมนุษย์ ๑๐๐ ปี เขาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน อย่างเป็นทางการนี้ ๑๐ ปี ๑๐ กว่าปี เกิดแมลงวัน ๗ วันเท่านั้นเอง กาลเวลาของเขานั้น ๗ วันเขาก็ต้องหมดภพชาติหนึ่ง

แล้วเทวดาละ ๕ ล้านปีของพวกสวรรค์ เห็นไหม เขาได้เวลาถึง ๕ ล้านปี ในชีวิตหนึ่งของเขา เขาได้เวลา ๕ ล้านปี อันนั้นมีความสุข แล้วถ้าตกรถล่ะ? ๕ ล้านปีเหมือนกัน ๕ ล้านปีขุมนรก ลึกๆ ไปมีมากกว่านั้นอีก กาลเวลายาวกว่านั้น แล้วก็อยู่ในความทุกข์ขนาดนั้น นี่กาลเวลาซื้อตั๋ยนับไปๆ

แต่เราจะได้กาลเวลามาเพราะบุญกุศล เราได้กาลเวลามาในภพชาติไหน ในภพชาติที่เรามีบุญกุศลขึ้นมา เราเกิดขึ้นมาแล้วเรายังมีบุญกุศล บุญกุศลหมายถึงว่าคุณงามความดี เห็นไหม บึงจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัยนี้สมบุรณ์บริบูรณ์ คนเราเกิดมาบึงจัย ๔ ขาดแคลนก็มากไป ทำไมเขาเกิดมาเหมือนกัน

บุญกุศลในกาลเวลานั้น กาลเวลาส่วนกาลเวลา แต่บุญกุศลการทำของเขา ใครทำมากคนนั้นได้ ถ้าคนไหนไม่ทำมา เอาอะไรมาได้? กาลเวลาเหมือนกัน เห็นไหม นับค่าเท่ากัน ๒๔ ชั่วโมงเท่ากันทั้งหมดเลย

คนเกิดมานี้เป็นธรรมทายาทนะ เกิดมาในสามโลกธาตุนี้เป็นธรรมทายาท องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “คนที่เกิดมาตายมา ไม่เคยเป็นญาติกัน ไม่เคยเป็นพี่น้องกัน ไม่มีเลย” เพราะมันไม่มีต้นไม่มีปลาย การเกิดนะหมุนเวียนในวัฏฏวน วนมาตลอด เกิดเป็นญาติเป็นพี่เป็นน้องกัน มาไม่ชาติใดก็ชาติหนึ่ง เห็นไหม นี่เป็นธรรมโดยนั้นอันหนึ่ง

แล้วที่เป็นธรรมทายาท เป็นธรรมอันหนึ่ง มาเป็นญาติด้วยกัน ญาติกันโดยเกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน มีความปรารถนาหาความสุขเหมือนกัน คนเราปรารถนาหาความสุขทุกคน ทุกคนอยากได้แต่ความดี บุญกุศล อยากได้ความสุข แล้วมันไม่สมปรารถนาของเราสักอย่างหนึ่ง

มันไม่สมปรารถนาอันนั้นก็อย่างหนึ่ง แล้วไม่สมปรารถนาแบบคนใจทุกข์เสียใจ ไม่สมปรารถนาด้วยแล้วยังทนทุกข์ทรมานไปตลอดไป “โอ้เราไม่สมปรารถนาเพราะว่าค้นหาความทะยานอยากของเรา ถึงต้องเอาธรรมะเข้ามาปกป้องไว้

เรื่องของใจไม่มีสิ่งใดจะให้มันอิ่มเต็มได้เลย ไม่มีเลย จะเอาเรื่องวัตถุมาให้ใจนี้พอใจไม่มี ใจนี้พอกับธรรมรสเท่านั้น ความพอใจของธรรมใจ คือ สมาธิ ปัญญา ความใคร่ครวญของ นามธรรม เห็นไหม ปัญญาใคร่ครวญว่าสิ่งนั้นเป็นไปได้อย่างไร? สัตว์โลกควรใช้สิ่งใด ควรสิ่งใดจะเป็นเครื่องอยู่อาศัย ควรเป็นเท่านั้น ถ้าเกินกว่านั้นไปมันเป็นความค้นหาทะยานอยาก ถ้าปัญญาเข้าไปแก้กัน ใจมันจะเริ่มตรงนั้น พอใจมีปัญญาเข้าไป อาหารของใจเข้าไปในใจนั้น ใจนั้นจะอิ่มเต็ม

แต่วัตถุที่แสวงหาปัจจัย ๔ นี้เป็นไปไม่ได้เลยที่จะให้ใจอิ่มเต็ม เพราะสิ่งที่เป็นวัตถุมันมีใหม่มาตลอด สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่คือมันพัฒนาจากของเก่าขึ้นไป จะไม่มีของใดใหม่ตลอดเวลา พอใหม่ไปแล้วสักพักหนึ่งมันก็ต้องเป็นของเก่าไป จะมีของใหม่ตลอด ของใหม่ตลอด โลกมันหมุนเวียนเป็นอนิจจังตลอด แล้วใจก็วิ่งตามนั้นไป นี่มันไม่อิ่มพอเพราะตรงนั้น เพราะมันจะมีของใหม่มาล่ออยู่ตลอดเวลา แล้วมันล่อไปๆ โลกหมุนเวียนไปๆ

แต่ถ้าเรามีธรรมในหัวใจ หัวใจจะบอกว่าสิ่งนั้นจำเป็นหรือไม่จำเป็น พระพุทธเจ้าบอกเลย “ไม่จำเป็น ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัยเท่านั้น เกินกว่านั้นไปไม่จำเป็นแล้ว” สิ่งที่ไม่จำเป็น ใจมันก็อยู่ได้ตรงนี้ พอมีความเข้าใจใจ นี่ปัญญาอบรม อบรมใจขึ้นมาให้ใจไม่เป็นเหยื่อของโลกเขา

ถ้ามีปัญหาขึ้นมา เราพัฒนาขึ้นมา พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้นนะ สอนเรื่องของบุญกุศล ในเรื่องของอามิสอย่างหนึ่ง บุญกุศลในการชำระกิเลสอย่างหนึ่ง ชำระกิเลสนะ ชำระความข้องใจ ชำระความลังเลสงสัย ชำระสิ่งที่ว่ามันมีความอยากที่ว่าจะอยากไปทั้งหมดนะ แต่ไม่รู้อยากอะไร? รู้ว่าอยาก แต่ไม่รู้อยากได้อะไร บางคนมีบุญกุศลขนาดนั้น โลกนี้มีทุกอย่างพร้อมหมด แต่มันก็ไม่พอใจ มันอยากๆ อยู่

ค้นหาความทะยานอยากไม่มีเมื่อพอ มันสิ้นใจ ล้นฝั่งของใจตลอดเวลา แล้วเอาอะไรมาเป็นเครื่องให้มันอิ่มเต็มล่ะ อิ่มเต็ม เห็นไหม กำหนดคำบริกรรมใจ กินอาหาร กินธรรมรส กินธรรมารมณ์ พุทฺโธ เห็นไหม

เรื่องของสมถธรรม เรื่องของพุทฺโธ เรื่องของอาหารของใจใจ คิดถึงพุทฺโธ พุทฺโธมาให้ใจได้คัมกับสมถธรรม เป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐาน ๔๐ ห้องนี้เป็นที่ให้ที่อยู่ให้ใจเกาะเกี่ยว พอเกาะเกี่ยวเข้ามา มันจะเริ่มมีอาหารใหม่เข้าไป พออาหารใหม่ของใจเข้าไป ใจความที่มันหมุนไปตามโลกนั้น มันเป็นเรื่องหนึ่งแล้ว

เราไม่คิดตรงนั้นไง เป็นแค่คำว่าพุทโธ พุทโธ นี่มันจะมีความหมายอะไรกับหัวใจของเรา หัวใจของเราปรารถนาเครื่องยนต์กลไกต่างๆ ในโลกนี้มีมากมาย อันนั้นต้องมีคุณค่า สิ่งที่มีคุณค่า มันเอาไว้ข้างนอกกาย ไว้ข้างนอก ร่างกายเอาไว้ข้างนอกอยู่แล้ว ร่างกายอยู่นี้แต่ของที่ได้มาไม่เคยเอาเข้ามาในหัวใจได้เลย แต่คำว่า พุทโธ พุทโธ มันคิดมาจากไหน?

ถ้าหัวใจเริ่มคิด มันคิดออกมาจากภายใน ถ้าเราเริ่มคิดนะ ถ้าเราไม่คิดนะ มันก็ไม่มีคุณค่า มันอยู่ข้างนอก ศาสนามีเหมือนไม่มี แต่ถ้าเราคิดถึงพุทโธมันสะท้อนหัวใจใจ เราน้อมนำเข้ามาถึงใจ

นี่ปัจจุตัง รู้จำเพาะในหัวใจของเรา ถ้าหัวใจมันพลิก แต่เดิมมันอุ่งกินของมัน อารมณ์นี้ มันผุดขึ้นมาจากหัวใจ แล้วมันก็คิดไปตลอด มันไม่มีอะไรชำระล้างเลย แต่เราเอาคำว่าพุทโธ เข้าไปเปรียบเทียบ เข้าไปเทียบเคียง พุทโธเข้าไปนี่ คำว่าพุทโธ เปลี่ยนจากความคิดที่มันคิดโดยอิสระเสรีของมันเป็นพุทโธ พุทโธ พุทโธ

ใหม่ๆ มันจะต่อต้านมาก แต่ต่อไปๆ มันจะเริ่มทำได้ พุทโธมันสนิทขึ้นเรื่อยๆ พอสนิทขึ้นเรื่อยๆ มันจะเห็นคุณค่าว่ามันหยุดยั้งความคิดที่ความค้นหาความทะยานอยากอันนั้นได้ไง ความทะยานอยากมันไม่มีอะไรเคยที่ไปคัดค้านมัน แล้วพอมันพุ่งออกไป มันจะไปตามประสาทของมัน แต่พอมันคิดขึ้นมา มันมีพุทโธเข้าไปเปรียบเทียบ มันจะเปรียบเทียบขึ้นมาแล้วมันหยุดได้

ความหยุดได้ เห็นใหม่ หยุดได้ใหม่ๆ มันจะระยะสั้นระยะยาว สติสัมปชัญญะทำเข้าไปเรื่อยๆ อาหารของใจกับอาหารของกาย อาหารของใจมันสัมผัส มันชับลงที่ใจ บุญกุศลอยู่ที่ใจใจใจตัวนี้พาเกิดได้กับกาลเวลา เห็นใหม่ ถ้าทำบุญกุศลขึ้นมา เกิดบนสวรรค์ เกิดบนพรหม พรหมนี้เป็นหมื่นๆ ปีนะเกิดบนพรหม เวลานี้มากขึ้นมา

แต่เวลาก็เป็นเวลา เพราะว่าอะไร? เพราะเทวดา อินทร์ พรหม นี่ยังมาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)